

اهمیت نفس‌گیری در
نوازندگی بادی برنجی

نوشته کلاود گوردون

مترجم: علی دانشخواه
ویراستار: شهاب منا

کنیا
مشرحنیگر

سرشناسه	: گوردون، کلا، ۱۹۱۶-۱۹۹۶ م.
عنوان و نام پدیدآور	: GORDON, CLAUDE, 1916-1996 اهمیت نفس‌گیری در نوازندگی بادی برنجی / نوشته کلا گوردون؛ مترجم: علی دانشخواه؛ ویراستار: شهاب مینا.
مشخصات نشر	: تهران، خنیاگر، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۹۰ ص.، مصور؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: 978-600-94973-9-3
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: عنوان اصلی: BRASS PLAYING IS NO HARDER THAN DEEP BREATHING, C1987 [نواختن بادی برنجی دشوارتر از نفس‌گیری عمیق نیست.]
موضوع	: سازهای بادی برنجی Brass instruments سازهای بادی برنجی - آموزش Brass instruments - Instruction and study
شناسه افزوده	: دانشخواه، علی، ۱۳۵۶- مترجم
شناسه افزوده	: مینا، شهاب، ۱۳۵۸- ویراستار
رده‌بندی کنگره	: MT ۴۱۸
رده‌بندی دیویی	: ۷۸۸/۹۱۹
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۸۷۸۹۶۸۵
اطلاعات رکورد کتاب‌شناسی	: فیپا

مقدمه

دلیل وجود کتاب متنی جدید در زمینه‌ای که در آثار مشهور (کتاب‌های دیگر) دیگر به آن پرداخته شده اینک نیاز به رویکردی مشخص در نوازندگی سازهای برنجی به صورتی که با دانش نوازندگان ماهر این عرصه تطابق داشته باشد همیشه وجود داشته اما به دلیل یا دلایلی دانش آنها (کتب) فاقد ارتباط مانده است. از آنجا که کلاد گوردن توانایی منحصر به فردی در تفسیر هنر نوازندگی سازهای بادی برنجی داشت و در رفع ابهامات آموزشی آن بسیار خیره بود به اصرار بسیاری از دوستان و همکاران موسیقی دان خود آنچه را طی سال‌ها به شاگردانش انتقال می‌داده به رشته تحریر درآورد.

به عنوان یک پزشک و همچنین نوازنده ترومپت از هر دو حرفه به خوبی آگاهی دارم. من چه در اتاق عمل و چه سین کنسرت پرفسورهایی را در هر دو حرفه دیده‌ام که شغل خود را با لفاظی بزرگ تراز معمول و به نوعی جادویی جلوه می‌دهند. بالعکس، آقای گوردون می‌توانست مختصر و مفید ابهامات گیج‌کننده را رفع کند و خیلی منطقی تله‌های لفاظی^۱ را که هنرجویان مشتاق را گیج می‌کرد تفسیر و برطرف کند. آقای گوردون همیشه در موضوعات مربوط به نوازندگی سازهای بادی برنجی پرسشگر بود و در واقع همین خصوصیت مشترک بین من و او موجب همکاری تحقیقی مشترک ما در آزمایشگاه پژوهشی بود. در تحقیقات پیش‌رو، دانش عمده فیزیولوژی (اندام‌شناسی) و آزمایش‌های تشخیصی به‌کار گرفته شده تا به پرسش‌ها درباره ابهامات در نوازندگی سازهای بادی برنجی پاسخ داده شود.

آقای گوردون صادقانه خود را یک اسب پرکار پیر در ترومپت‌زدن می‌خواند اما آنهایی که از کارنامه درخشان وی آگاه‌اند می‌دانند که معنی حرف او این است که او سالیان زیادی هفت شب هفته به خصوص در برنامه‌های زنده رادیویی و تلویزیونی

«لیدترومپت»^۱ بوده و رهبران بسیاری از او به بزرگی یاد کرده‌اند. از جمله محاسن او مورد اطمینان بودن، استقامت زیاد^۲ در نوازندگی، تکنیک بالا، صدای قدرتمند، گستره صوتی زیاد^۳ و خیلی به ندرت تپق زدن است.

یکی از همکاران قدیمی کلاد که در دهه ۱۹۲۰ میلادی دوران دسته‌های بزرگ موسیقی^۴ با هم نوازندگی می‌کرده‌اند اشاره کرد که کلاد همیشه ایده‌ای نو برای بهبود کارش ارائه می‌داد و یکی از آنها این بود که خطاهای خودش را در جایی یادداشت می‌کرد و به خودش نمره می‌داد. یک سال تعداد خطاهایش از ده انگشت دو دست کمتر بود. همان منبع اضافه کرد که هربرت ال. کلارک از کلاد گوردون به‌عنوان یکی از بهترین شاگردانش یاد می‌کرده است و این امتیازی بزرگ محسوب می‌شود. به‌علاوه، با توجه به اینکه بسیاری از نوازندگان برجسته دیگر نزد کلارک آموزش دیده‌اند، و همچنین پس از گوش دادن به نمونه‌های ضبط‌شده از اجرای استادانه^۵ کلاد گوردون به او ایمان می‌آورد.

هنرجویان او فهرستی از اسامی نوازندگان برنجی برجسته را شامل می‌شود. در ایالات غربی آمریکا نام خانوادگی وِگاس^۶ و رِنو^۷ معروف‌اند. افتخار آشنایی با خیلی از آنها را داشته‌ام. همچنین تعداد زیادی از آنها از آلمان، فرانسه، ژاپن و دیگر کشورها و دیگر ایالات متحده نزد او می‌رفتند تا هرآنچه را او با سخاوتمندی ارائه می‌کرد بیاموزند و البته او واقعاً سخاوتمندانه تدریس می‌کرد. تماس‌های بین‌المللی بین‌قاره‌ای برای مشکلات کلینیکی ترومپت با آمبوشرهای^۸ غیرعادی [آمبوشر: فرم سرساز روی لب‌ها (م.م.)]، مشاوره برای رفع مشکلاتی مثل لب‌های دفرمه شده، آسیب‌ها و جراحات و هرگونه نگرانی‌های دیگر در منزل کلاد معمول بود. حتی

1. Lead trumpet

2. anceEndur

3. Range

4. Big Band

5. "Virtuous | Definition of Virtuous by Merriam-Webster." <https://www.merriam-webster.com/dictionary/virtuous>. Accessed 6 Apr. 2020.

6. Vegas

7. Reno

8. "Embouchure - Wikipedia." <https://en.wikipedia.org/wiki/Embouchure>. Accessed 6 Apr. 2020.

زمانی که در بستر بیماری بود و بعد از عمل احیای عروق کرونر با مرگ دست و پنجه نرم می‌کرد نیز این نوع فداکاری‌ها را ادامه داد. این کتاب میراث اوست که در زمانی طولانی و با تمرین روزانه و تجربه‌ی تمریناتی مانند آنچه در مژدهای نظیر گاتی^۱، سینت جاکوم^۲، شلازبرگ^۳، هربرت ال. کلارک^۴، هریس^۵، لوی^۶ و مژدهای دیگر است به علاوه کوله باری از تجربه که طی سال‌ها فعالیت حرفه‌ای خویش به دست آورده خالصانه در اختیار دیگران قرار داده است.

او را به عنوان معلمی که دائماً در حال رفت و آمد بود می‌شناختند. او ماهانه زمانش را بین استودیوهای لُس آنجلس و سانفرانسیسکو تقسیم می‌کرد. علاوه بر این، دو یا سه کارگاه آموزشی سازهای برنجی در دانشگاه‌های دیگر را اداره می‌کرد. به صورت نمونه، روند کار او بدین گونه بود که ابتدا در لُس آنجلس، بعد سانفرانسیسکو، بعد دانشگاه یوتا برای کارگاه آموزشی و بعد به نیویورک برای کنفرانس سالیانه سازهای بادی برنجی در رفت و آمد بود.

کلاد گوردون این میراث را به رایگان در اختیار همه گذاشت. او مدام این نقل قول را از کلارک تکرار می‌کرد که «به جایی که من رسیدم اکتفا نکن و پیش‌تر برو.»^۷ من شاهد بوده‌ام که کلاد جمعی از مهمانان سرشناس و نوازندگان بلندمرتبه را به خاطر هنرجویی هفده ساله ترک می‌کرد.

1. "Gatti Grand Method by Gatti, D. | qPress." 5 Aug. 2015, <https://qpress.ca/product/gatti-grand-method/>. Accessed 6 Apr. 2020.

2. "Grand Method for Trumpet or Cornet: Louis A. Saint-Jacome" <https://www.amazon.com/Grand-Method-Trumpet-Cornet-Saint-Jacome/dp/1491146184>. Accessed 6 Apr. 2020.

3. "Max Schlossberg - OJ's Trumpet Page." <http://ojtrumpet.net/schlossberg/>. Accessed 6 Apr. 2020.

4. "Herbert L. Clarke - Wikipedia." https://en.wikipedia.org/wiki/Herbert_L._Clarke. Accessed 6 Apr. 2020.

5. "Aaron Harris' Advanced Daily Studies | Trumpet Lessons Online." 6 Jul. 2016, <https://www.purtle.com/aaron-harris-advanced-daily-studies-harris-daily-routine>. Accessed 6 Apr. 2020.

6. "Jules Levy - Music." <http://abel.hive.no/trompet/levy/>. Accessed 6 Apr. 2020.

7. "Don't stop where I have, but go further."

بخش اول تاریخچه

تک‌نوازان برجسته راحت می‌نوازند.

نوازندگی ساز بادی برنجی اگر به درستی انجام گیرد، کار آسانی است و بالعکس اگر درست انجام نشود، دشوار. اگر راحت ساز بزنیم می‌تواند سرگرم‌کننده باشد و به عنوان شغل می‌تواند شما را خشنود سازد و در مقابل می‌تواند اساساً شکنجه باشد اگر نوازنده سعی کند با فشار ساز زند و در مسیر اشتباه گام بردارد. امروزه هزاران تن ساز برنجی می‌زنند اما ویرتئوزها (نوازندگان برجسته) انگشت شمارند.

دوران نوازندگان بزرگ بادی برنجی با آربان^۱ شروع شد. او نشان داد که کُرنت می‌تواند مانند فلوت یا ویلن به عنوان سازی تک‌نواز باشد. بعد از آن، تک‌نوازان برجسته^۲ ۱۸۰۰ تا اوایل ۱۹۰۰ میلادی دنباله‌روی او بودند. هنرمندان نظیر جولز لوی^۳، الکساندر لیبراتی^۴، هربرت ال. کلارک^۵ از همه مشهورتر و کمی نزدیک‌تر، جورج سوئیفت^۶ جهان را با شاهکارهایشان در نوازندگی این ساز متحیر ساختند. در همین زمان، سازهای برنجی به تریبه عنوان ساز تک‌نواز شروع به خودنمایی کردند. امکاناتی که توسط نوازندگی برجسته^۷ آرتور پرایر^۸ در ترومبون نشان داده شد.

1. "Jean-Baptiste Arban - Wikipedia." https://en.wikipedia.org/wiki/Jean-Baptiste_Arban. Accessed 7 Apr. 2020.

2. "Jules Levy (musician) - Wikipedia." [https://en.wikipedia.org/wiki/Jules_Levy_\(musician\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Jules_Levy_(musician)). Accessed 7 Apr. 2020.

3. "Alessandro Liberati - Wikipedia." https://en.wikipedia.org/wiki/Alessandro_Liberati. Accessed 7 Apr. 2020.

4. "Herbert L. Clarke - Wikipedia." https://en.wikipedia.org/wiki/Herbert_L._Clarke. Accessed 7 Apr. 2020.

5. "George Swift - OJ's Trumpet Page." <http://ojtrumpet.net/swift/>. Accessed 7 Apr. 2020.

6. "Arthur Pryor - Wikipedia." https://en.wikipedia.org/wiki/Arthur_Pryor. Accessed 7 Apr. 2020.

این تک‌نوازان همچنین به‌عنوان قهرمان ملی شناخته شده‌اند. وقتی این نوازندگان در انظار عمومی می‌نواختند کل شهر جمع می‌شد تا آنها را تماشا کند. نوازندگان دیگر و منتقدان همه در هیاهو بودند که چگونه آنها به این سطح از نوازندگی رسیده‌اند. در زمینه گستره صوتی همه آنها دومین دوی بالا را می‌توانستند بنوازند. این کار را به آسانی و هرجایی که می‌خواستند انجام می‌دادند. اکنون تقریباً یک قرن از آن زمان می‌گذرد. منطقی به نظر می‌رسد که با مؤسسات موسیقی و مدرسان و سازهایی که بسیار پیشرفته‌تر از سازهای آن زمان‌اند توانایی افزون‌تری داشته باشد اما چنین نیست. اگرچه امروزه تعداد انگشت‌شماری نوازنده ماهر به‌راحتی ساز می‌زنند، باقی نوازندگان در تقلا بوده با رنج و درد زیادی دست‌وپنجه نرم می‌کنند و ذره‌ای به پای این نوازندگان برجسته نمی‌رسند.

واقعیت است که هیچ‌کس تاکنون نتوانسته از تکنیک، صدای زیبا، استقامت پایان‌ناپذیر، گستره صوتی بی‌انتها چه در نت‌های بم و چه در نت‌های زیر، کنترل نرم و قدرت بی‌حد و حصری که این نوازندگان پرورش داده بودند عبور کرده و آنها را پشت‌سرگذارد. اظهارات زیر توسط منتقدان و نویسندگانی انجام شده که این نوازندگان برجسته را دیده‌اند.

جولز لوی^۱

یکی از سازهای که بیش از همه مورد بی‌توجهی قرار گرفته، اما رفته‌رفته محبوبیت بیشتر پیدا می‌کند کُرنت است. از کُرنت بیشتر در جشن‌های اجتماعی و مراسم عبادی استفاده می‌شده است.

صاحب‌نظران معتقدند که از همه نوازندگانی که به‌نحوی این ساز دشوار را می‌نواخته‌اند جولز لوی جایگاهی خاص در کُرنت دارد و لقب سلطان کُرنت را با خود می‌کشد. به‌سادگی قابل تشخیص است که

1. Jules Levy

BRASS PLAYING IS NO HARDER THAN DEEP BREATHING CLAUDE GORDON

از آنجا که کلاود گوردن (۱۹۹۶-۱۹۱۶)، نوازنده و مدرس برجسته ترومپت، توانایی منحصر به فردی در تفسیر هنر نوازندگی سازهای بادی برنجی داشت و در رفع ابهامات آموزشی آن بسیار خبره بود به اصرار بسیاری از دوستان و همکاران موسیقی دان خود آنچه را طی سال‌ها به شاگردانش انتقال می‌داده است به رشته تحریر درآورد. این اثر کتاب گام و آرپژ، آرتیکولاسیون و اتود نیست بلکه متنی آموزشی است که به ابهامات در نوازندگی سازهای برنجی پایان داده توضیح می‌دهد که چگونه ویرتنوزهای بزرگ نوازندگی می‌کنند.

کتاب
نشر خمیابکر